

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a 7. számú Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a M. Zrt. (felszámoló cég címe) által képviselt I.rendű alperes neve „v.a” (I. r. alperes címe) I. rendű, dr. Hegedűs Andrea ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt II.rendű alperes neve (II. rendű alperes címe) II. rendű és III.rendű alperes neve (III. rendű alperes) III. rendű alperesek ellen váltótartozás megfizetése iránt indított perben a Fővárosi Bíróság 2006. június 26. napján kelt 6.G.41.374/2005/25. számú ítélete ellen a II.-III. rendű alperesek által benyújtott fellebbezés folytán tartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az előzetes végrehajthatóságra vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Kötelezi a II. és III. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 30.000,- (Harmincezer) Ft másodfokú költséget.

Kötelezi a II és III. rendű alpereseket, hogy fizessék meg egyetemlegesen - az adóhatóság felhívására - az illetékfeljegyzési jogukra tekintettel le nem rótt 180.000,- (Egyszáznyolcvanezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az I. rendű alperes 2005. február 8-án vállalkozási keretszerződést kötöttek fuvarozási tevékenységre azzal, hogy a konkrét fuvarozási munkákra minden esetben külön megrendelést kell készíteni. A szerződésben az I. rendű alperes többek között azt vállalta, hogy a felperes számára állományban és rendelkezésre tart legalább 15 db 3 vagy 4 tengelyes 18-20 m³ platómérettel rendelkező, szóródott tömeganyag szállítására alkalmas teherautót. A szerződés szerint a megrendelő által megrendelt teherautókat a megrendeléstől számított 2 munkanapon belül a munkavégzés helyére köteles felvonultatni a vállalkozó; köteles a megrendelést elfogadni és teljesíteni.

A felek megállapodtak abban, hogy a vállalkozó az V.2. pontban foglaltak vagy a keretszerződés alapján készült megrendelések vállalkozónak felróhatóan bekövetkező nem teljesítése esetére 3.000.000,- Ft-ról szóló váltót nyújt át a megrendelőnek a szerződés aláírásakor.

Ugyanezen a napon az I. rendű alperes ügyvezetője saját váltó aláírásával feltétlen kötelezettséget vállalt arra, hogy a felperesnek a ... Banknál vezetett bankszámlájára a váltó alapján 3.000.000,- Ft-ot megfizet a felperes váltóbemutatójával indított azonnali beszédési megbízása alapján. A váltó előlapján található a II. és a III. rendű alperesek aláírása is.

2005. április 5-én a keretszerződésre utalással április 7-i kezdő időponttal a felperes az I. rendű alperestől 15 db teherautót rendelt meg az ordacsehi autópálya töltés építésére. 2005. április 8-án a felperes közölte az I. rendű alperessel, hogy a megrendelés alapján sem április 7-én, sem április 8-án nem jelent meg a munkaterületen munkavégzés céljából, ezért haladéktalan tájékoztatást kért.

2005. április 15-én III. rendű alperes az I. rendű alperes nevében arról tájékoztatta a felperest, hogy az április 5-i megrendelés nem tartalmaz árat, mennyiséget, ezért a társaságot lehetetlen helyzetben tartja. Közölte, hogy telefonon az április 5-i megrendelés előtt mondta a felperesnek, hogy alvállalkozóval próbálja megoldani a feladatot, mivel neki később érkezik meg a teherautó.

2005. június 9-én II. rendű alperes az I. rendű alperes nevében arról tájékoztatta a felperest, hogy a vállalkozási keretszerződés szerint a 15 db tehergépjárművel a szerződésnek megfelelő munkára és rendelkezésre áll.

2005. június 17-én D. J. budapesti közjegyző a váltót felmutató személlyel együtt megjelent a Budapest VII., Kerületi szám alatt a váltó óvása miatt, azonban a megadott címen senki nem nyitott ajtót. A váltó óvási eljárásban C. B., a felperes képviselője, kijelentette, hogy a váltót 2005. április 11-én a ... Bank oktogoni fiókjánál bemutatta váltóbeszedés céljából és április 26-i dátummal a bank közölte, hogy a beszédési megbízást nem áll módjában teljesíteni.

A felperes a fizetési meghagyásból ellentmondás folytán perré alakult eljárásban az alpereseket egyetemlegesen 3.000.000,- Ft váltótartozás, ennek 2005. április 26-tól a kifizetés napjáig járó évi 6 %-os késedelmi kamata, 3 ezrelék váltódíj, perköltség és az óvás díja megfizetésére kérte kötelezni, figyelemmel arra, hogy az I. rendű alperes szerződésszegést követett el, mivel sem a 2005. április 5-i, sem a 2005. június 9-i megrendelésre egyetlen egy járművel sem állt ki, ezért a váltó érvényesítése is esedékessé vált.

Az alperesek kifogására előadta, hogy az I. rendű alperes szerződésszegése miatt a keretszerződésben rögzített meghíúsulási illetve jólteljesítési biztosítékra kiállított váltót a felperes jogosan érvényesítette. A felek közötti vállalkozási szerződés alapján adott felperesi megrendelést az I. rendű alperesnek azért nem kellett visszaigazolnia, mivel a keretszerződés V/2/c. pontja szerint a megrendelést az I. rendű alperes köteles volt elfogadni és teljesíteni.

Az alperesek az ellenkérelmükben a felperes keresetének az elutasítását kérték. Elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a keretszerződés alapján a konkrét fuvarozási munkára minden esetben külön megrendelést kell készíteni és az csak akkor lép hatályba, ha a megrendelést kapó I. rendű alperes elfogadja és visszaigazolja, ilyen azonban nem történt, ezért a váltókövetelés megalapozatlan. A keretszerződés VII/b. pontjából kitűnően a váltó akkor alkalmazható biztosítékkul, ha a megrendelésben rögzített határidő túllépéséről van szó és azt a kötbér nem fedezi. A megrendelésben 2005. december 20-i keltezés szerepel, mint teljesítési határidő, ezért kötbérre a felperes legfeljebb ezt követően lehetne jogosult. A keretszerződés az I. rendű alperesnek nem adott garanciát a folyamatos megrendelésre és a megrendelés teljesítése esetén a fizetésre sem. A szerződés értelmében az I. rendű alperes 15 db teherautó rendelkezésre tartásának kötelezettsége terhelte, de a finanszírozásról a keretszerződés nem szólt.

Álláspontjuk szerint a júniusi időpontban a fuvar megrendelése a decemberi teljesítési határidőre, a szükséges garanciákra, a megjelölt árakra és mennyiségre figyelemmel érvénytelenné tette a vállalkozási keretszerződést a két fél között.

A Fővárosi Bíróság a 2006. június 26. napján kelt 6.G.41.374/2005/25. számú ítéletében kötelezte az alpereseket, hogy egymás között egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 3 napon belül 3.000.000,- Ft tőkét, annak 2005. április 26-tól a kifizetés napjáig járó évi 6 %-os késedelmi kamatát, 9.000,- Ft váltódíjat és 15 napon belül 382.532,- Ft perköltséget. Megállapította, hogy az ítélet a perköltség kivételével előzetesen végrehajtható.

Határozatában elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a III. rendű alperes a váltó kezesének minősül-e. Ezzel kapcsolatban megállapította az I. rendű alperes cégekivonatából, hogy 2004-től kezdődően a társaság cégjegyzésére önállóan kizárólag a II. rendű alperes mint ügyvezető jogosult, ezért úgy foglalt állást, hogy a III. rendű alperes névaláírása alatt található I. rendű alperesi cégnév nem érinti azt a körülményt, hogy a váltó aláírásával a III. rendű alperes váltókezességet vállalt az I. rendű alperes fizetéséért, mivel az az I. rendű alperes nevében nem volt jogosult a cég jegyzésére.

Rögzítette, hogy a váltó az 1/1965. sz. IM rendelet (Vár.) 76. § a) pontja alapján látra szóló váltónak minősül, ezért ez a váltó a bemutatáskor fizetendő. Az ilyen váltót a keltétől számított egy éven belül kell fizetés végett bemutatni. A felvett váltó óvás kellően igazolta, hogy a bemutatáskor a váltóra a váltó adósa nem teljesített fizetést. A váltóban foglalt feltétlen fizetési ígéret alapján a felperes, mivel a Vár. 43. § (1) bekezdése szerinti esedékességkori fizetés nem történt meg, követelheti a váltó ki nem fizetett összegét, az esedékességtől számított 6 %-os késedelmi kamatot és a 3 ezrelékes váltódíjat.

Az alperesek váltókifogását az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta.

A 2005. április 5-i megrendelés a vállalkozási keretszerződés pontjaira utalva határozta meg a vállalkozási díjat. A keretszerződés V/2/c. pontja alapján megállapította azt is, hogy a megrendelés visszaigazolására nem volt szükség, mivel a vállalkozó köteles volt a szerződés értelmében a megrendelést elfogadni és teljesíteni. Nem állapítható meg a követelés időelőttiisége sem, mivel a felperes megrendelése igazoltan az I. rendű alperes nem teljesítése miatt hiúsult meg. Az alperesek kifogásolták azt, hogy a szerződés VII/b. pontja nem ad lehetőséget a felperesnek a váltó érvényesítésére, mivel a felperesnek a szerződés szerint előbb a kötbérből kell kielégítést keresnie. A szerződésből azt állapította meg, hogy a VII/b. pont szerint a kötbér az I. rendű alperes által kiállított számlába tudható be. Jelen esetben azonban az I. rendű alperes teljesítést nem nyújtott, ezért számlát sem állíthatott ki, így az ebbe való betudás fogalmilag kizárt. A perbeli igény alapja a VII/a. pont szerinti igény, mivel ez meghíúsulás elleni biztosítékot jelent, ha a keretszerződés alapján adott megrendelés a vállalkozónak felróhatóan nem teljesül, erre az esetre a vállalkozó 3.000.000,- Ft-ra szóló váltót ad át a megrendelőnek. A jelen perben a felperes éppen az így kibocsátott váltót érvényesítette a szerződést nem teljesítő I. rendű alperessel és annak kezeseivel szemben.

Az egyetemlegességre vonatkozó rendelkezés a Vár. 47. § (1) bekezdésén alapul, míg az előzetes végrehajthatóság elrendelése a Pp. 231. § e) pontján alapszik, figyelemmel a 232. § (3) bekezdésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a II. és a III. rendű alperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben kérték annak megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását, az előzetes végrehajtás felfüggesztését.

Az alapügylettel kapcsolatban arra hivatkoztak, hogy a felperes és az I. rendű alperes között 2005. február 8-án megkötött vállalkozási keretszerződés a felperes előnyére feltűnően nagy előnyt tartalmaz. A felperes a keretszerződés alapján nem vállalta azt, hogy az I. rendű alperesnek munkát, megrendelést biztosít, ezzel szemben az kikötésre került, hogy az I. rendű alperes a szerződés aláírását követő hetedik naptól kezdve a felperes rendelkezésére tart két évre minimum 15 db konkrétan meghatározott minőségű teherautót. Annak kockázatát, azt, hogy az I. rendű alperes a rendelkezésre állás alatt hogyan oldja meg a fizetési kötelezettségeit miközben a felperes semmilyen megrendelést nem ad, egyedül az I. rendű alperesnek kellett viselnie. Semmilyen kitételt nem tartalmaz arra az esetre a keretszerződés, hogy mi a következménye annak, ha a felperes nem ad megrendelést az I. rendű alperesnek. A felperes részére egyoldalúan, csak az ő előnyére, a keretszerződés VII. pontja két típusú garanciát is tartalmaz. Egyrészt meghíúsulási, illetve jóteljesítési biztosítékként 3.000.000,- Ft-os váltót, másrészt pedig kötbért. Arra viszont nem tartalmaz semmilyen garanciát a keretszerződés, hogy a felperes megrendeléseit milyen biztosítékkal támasztja alá. Mindezek alapján a Ptk. 200. § (2) bekezdés második mondata, valamint a 202. § alapján a keretszerződés VII/a. pontját semmisnek tartják.

Ezen túlmenően hivatkoztak arra, hogy a szerződés a jóerkölcsbe ütközik és az alperes helyzetének kihasználásával feltűnően aránytalan előnyt kötött ki a felperes

a maga részére. A semmis pontok alapján nem érvényesíthető a felperes váltókövetelése sem.

Az alperesek a fellebbezésben másodlagosan arra hivatkoztak, hogy a keretszerződés nem lépett hatályba, mivel a felperes nem a keretszerződésben rögzített megrendelést adta le, így a teljesítést nem is várhatta a szerződésszegő magatartása mellett.

Mivel a váltó alapügyletét képező szerződés semmis, ezért a váltó kiállítása és annak óvatolása is semmis.

A váltóval kapcsolatban arra hivatkoztak, hogy a saját váltó alaki, kellékhibás, mivel nem felel meg a Vár. 75. § (3) és (4) pontjának. Nem tartalmaz rendelkezést arra, hogy mikor van a váltó esedékessége, és azt sem tartalmazza, hogy megtekintésre szól, illetve hiányzik a fizetési hely megjelölése is. A Vár. 2. § b) pontja nem alkalmazható ebben az esetben, mivel az ügyvezető lakóhelye soha nem volt a cég székhelye.

Ezen túlmenően a kezesség sem felel meg a Vár. 77. § (3) bekezdésében, illetve a 31-32. §-ában írtaknak.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak érdemben helytálló indokaira tekintettel.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés érdemben nem alapos az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéleti rendelkezések vonatkozásában a tényállást helyesen állapította és helytálló jogi következtetéssel marasztalta az alpereseket.

A fellebbezésben a II. és III. rendű alperesek olyan új tényekre is hivatkoztak, amelyeknek az érdemi vizsgálatára a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban nincs lehetőség.

E körben rámutat a Fővárosi Ítéltábla, hogy a váltó a jogorvoslati kérelemben hivatkozottak szerinti alaki hibában nem szenvedett; helyesen értékelte az elsőfokú bíróság azt a Vár. 76. § a) pontja alapján látra szóló váltónak, figyelemmel arra, hogy abban az esedékesség nem volt megjelölve; a mellékelten becsatolt közjegyzői okiratra is figyelemmel megfelelően biztosította a teljesítést; a kezességre vonatkozó jogszabályi előírásokat is megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság, figyelemmel a váltón szereplő aláírások beazonosítására is.

A feltűnő értékaránytalanságra alapított kifogás vizsgálatára ugyancsak nincs törvényes lehetőség a másodfokú eljárásban; a semmisségre alapított hivatkozás kapcsán pedig megállapította a másodfokú bíróság, hogy hivatalból nem állapítható meg az alapul szolgáló keretszerződésben rögzített feltételek jóerkölcsbe ütközése, mivel a felperes és az I. rendű alperes által, közösen meghatározott rendelkezések nem sértik a társadalmi értékítéletet, a gazdasági életben résztvevő társaságok általános piaci magatartását elvárhatósági szintnek tekintve.

Végül, érdemben osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a perbeli szerződéses rendelkezések értelmezéséből fakadó, alperesi fizetési kötelezettség vonatkozásában kifejtett jogi álláspontját.

Megállapította ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla, hogy jogszabálysértő volt az elsőfokú bíróságnak az ítélet előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítása az alábbiak szerint.

A Pp. 231. § e) pontja szerint fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak kell nyilvánítani a közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban (Pp.195-196.§) vállalt kötelezettségen alapuló pénzbeli marasztalást tartalmazó ítéletet, ha az annak alapjául szolgáló összes körülményeket ilyen okirattal bizonyították.

Mivel a váltó nem minősül közokiratnak és nem minősül teljes bizonyító erejű magánokiratnak sem, ezért a fenti feltételek a váltó vonatkozásában nem állnak fenn.

Ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az ítélet előzetes végrehajthatóságát erre tekintettel elrendelte, ezért azt a másodfokú bíróság mellőzte.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - érdemben a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - hagyta helyben.

A II. és III. rendű alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239.§-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni a felperesnek a másodfokú eljárás során felmerült, és ügyvédi munkadíjból álló költségét; annak összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg azzal, hogy az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

A II-III. rendű alpereseknek az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket - az adóhatóság felhívására - meg kell fizetniük a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2007. év október hó 11. napján

álinkásné dr. Mika Ágnes sk.
tanácselnök, előadó bíró

. Tibold Ágnes sk.
bíró

Dr. Fülöp Györgyi sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő